

# Help de Europese bijen en wilde bestuivers

Hieronder is een ingevulde enquête die als inspiratie kan dienen. Het is natuurlijk geheel aan jou om de aanvraag zo in te vullen als je wilt.

## Vragen en hulp bij antwoorden

VRAAG	ANTWOORD
<b>DEEL I - ALGEMENE INFORMATIE OVER DE RESPONDENT</b>	Deze vragen zijn specifiek voor jou!
<b>DEEL II - BESTUIVERS EN HUN ROL</b>	
VRAAG 1	Deze vragen zijn specifiek voor jou!
VRAAG 2	Deze vragen zijn specifiek voor jou!
VRAAG 3	<p>Antwoord: Bestuivers zijn onmisbaar!</p> <p>Een aantal redenen voor de onmisbaarheid zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Wilde bestuivers nemen ten minste voor 80% van de bestuiving voor hun rekening;</li><li>• 1 op de 3 happen van ons voedsel bestaat alleen vanwege bestuivers,</li><li>• 90% van de oogstbare plantensoorten worden bestoven door insecten;</li><li>• 62% van de populaties van wilde planten worden al negatief beïnvloed door het gebrek aan bestuivers;<ul style="list-style-type: none"><li>• Bestuiving door insecten is ook economisch belangrijk. In Groot Brittannië is er al schade van 5 miljoen pond doordat er onvoldoende bestuivers zijn om de Gala appels te bestuiven.</li></ul></li><li>• bijen, kevers, vlinders en andere insecten zijn fantastische wezens en daarom moeten we stoppen ze uit te roeien.</li></ul> <p>- meer over het belang van bestuivers in het IBPES-rapport <a href="#">hier</a></p>
VRAAG 4	<p>Antwoord: De kosten zijn veel lager dan de baten.</p> <p>Uitleg:</p> <p>Jaarlijks wordt slechts een paar miljoen euro geïnvesteerd in de wilde bloemen en bestuivers in Europese landbouwgebieden. Aangezien de bestuivers 15 miljard euro bijdragen aan de landbouwopbrengst is er sprake van een kleine investering met een hoge opbrengst.</p> <p>Echter, aangezien de teloorgang van bestuivers inmiddels invloed krijgt op de productie van gewassen (<a href="#">bijvoorbeeld in Finland</a>), is het duidelijk dat we te weinig investeren in het behoud van onze biodiversiteit en ecosysteemdiensten. Investerings in bestuivers moeten dus worden verhoogd totdat de populaties van bestuivers beginnen te herstellen.</p>
VRAAG 5	<p>Antwoord: Gedomesticeerde bestuivers dragen veel minder bij dan wilde bestuivers.</p> <p>Verklaring: Hoewel er weinig definitieve studies zijn, vertellen alle schattingen ons dat wilde bestuivers de meeste buitengewassen en wilde bloemen bestuiven. Sommige studies zeggen dat wilde bestuivers meer dan 90% van de gewassen en wilde bloemen bestuiven. Gedomesticeerde bijen kunnen echter erg belangrijk zijn voor de bestuiving in gewassen bij steden en kassen. Een enkele solitaire bij is 300 keer zo effectief in het bestuiven</p>

	van een appelbloesem dan een honingbij. Meer informatie over wilde en gedomesticeerde bijen vind je <a href="#">hier</a> , <a href="#">hier</a>
<b>DEEL III - ACHTERUITGANG VAN BESTUIVERS, DE OORZAKEN EN GEVOLGEN</b>	
VRAAG 6	<p>Antwoord: We denken dat de huidige daling in bestuivers en diversiteit erg verontrustend is!</p> <p>Veel soorten bijen, <a href="#">vlinders</a> en <a href="#">motten</a> nemen in hoog tempo af. Met 68 procent van de vlinders <a href="#">op de Rode Lijst van bedreigde soorten</a>, vormen dagvlinders (samen met steenvliegen) de meest bedreigde soortgroep in Nederland.</p>
VRAAG 7	<p>Dit is een moeilijke vraag voor ieder die geen expert is omdat er duizenden soorten bestuivers zijn en er vele oorzaken kunnen zijn voor hun achteruitgang. Hier is onze kijk op het belang van de belangrijkste oorzaken van deze afname:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Landbouwintensivering - <b>Heel belangrijk</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.1. Vereenvoudiging van landbouwlandschappen (bijvoorbeeld monoculturen) - <b>Heel belangrijk</b></li> <li>1.2. Verhoogde begrazing / maaien van graslanden - <b>Heel belangrijk</b></li> <li>1.3. Gebruik van kunstmest – <b>Heel belangrijk</b></li> <li>1.4. Gebruik van pesticiden – <b>Heel belangrijk</b></li> </ol> </li> <li>2. Verlaten boerenland - <b>Niet belangrijk (misschien wel meer in Oost-Europa)</b></li> <li>3. Verstedelijking – <b>Belangrijk</b></li> <li>4. Verontreiniging (inclusief lichtvervuiling) - <b>Zeer belangrijk</b></li> <li>5. Invasieve uitheemse soorten – <b>Belangrijk</b></li> <li>6. Ziekten (bijvoorbeeld pathogenen, parasieten) – <b>Belangrijk</b></li> <li>7. Klimaatverandering - <b>Belangrijk</b></li> <li>8. Andere - <b>Belangrijk</b> *</li> </ol> <p>* Hoewel dit een goede lijst is, is deze niet alomvattend, andere oorzaken zijn o.a.:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>a. het gebrek aan bescherming voor bestuivers (bijv. bijen worden niet genoemd in de Habitatrichtlijn en dus zijn er geen beschermde gebieden voor ze);</li> <li>c. atmosferische eutrofiëring door stikstof en ammoniak;</li> <li>d. het gebrek aan actieplannen om bedreigde soorten te redden.</li> </ol>
VRAAG 8	Een vraag over gevolgen voor uw privéleven! Denk aan de verminderde beschikbaarheid van fruit en hogere voedselkosten. Maar ook de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van het platteland, het wordt 'stil' en saai op het platteland want minder insecten betekent ook minder bloemen en vogels.
VRAAG 9	Een vraag over de impact van bijensterfte en andere bestuivende insecten op uw professionele leven. Hierbij kunt u denken aan de kosten van voedselproductie, de gezondheid van het milieu en de toekomstige risico's die samenhangen met de voortdurende achteruitgang van bestuivingsdiensten.
<b>DEEL IV - HOE DE ACHTERUITGANG VAN BESTUIVERS TE</b>	

<b>STOPPEN</b>	
VRAAG 10	<p>Antwoord: 'Helemaal niet goed' –</p> <p>Verklaring:</p> <p>De achteruitgang van bestuivers is het gevolg van een EU-landbouwbeleid dat faalt om biodiversiteit die thuis hoort op het platteland te beschermen, laat staan te versterken. De recente 'vergroening' van het EU-landbouwbeleid is uitgelopen op een grote teleurstelling zelfs de voorwaarden voor de zogenaamde 'ecologische aandachtsgebieden' zijn zo verwatert dat de betekenis voor biodiversiteit marginaal is. Ook is de EU er niet in geslaagd om voldoende geld uit het landbouwbudget (dat is ca 40% van de totale EU begroting) te halen voor bestuivers-initiatieven. Wilde bijen en andere wilde bestuivers vallen ook niet onder de bescherming van de Habitatrictlijn, ook is er niet veel aandacht voor bestuivers in de EU-biodiversiteitsstrategie.</p>
VRAAG 11	<p>Antwoord: 'gepast' of 'goed'</p> <p>Deze vraag heeft betrekking op ons eigen land (of regio). - Nederland heeft weliswaar al langer een Actieplan Bijengezondheid maar dat is hoofdzakelijk gericht op de (gedomesticeerde) honingbij. In Nederland dreigt echter meer dan de helft van de wilde bijensoorten te verdwijnen. Zij staan op de nationale Rode Lijst Bijen. Gelukkig is er zeer recent op 22 januari 2018 een nationale bijenstrategie ondertekend. Het Hoofddoel van de Nationale Bijenstrategie is dat bestuivers en bestuiving in 2030 duurzaam bevorderd en behouden zijn.</p>
VRAAG 12	<p>Antwoord: Veel - op alle niveaus</p> <p>Verklaring:</p> <p>De achteruitgang van bestuivers vindt op alle niveau's plaats dus moeten we ook op alle niveau's aan de slag om het tij te keren. Dat is overigens ook door alle ondertekenaars van de nationale bijenstrategie (zie antwoord op vraag 11) gesteld.</p>
VRAAG 13	<p>Antwoord: 'heel belangrijk' tot 'belangrijk' en 'vrij belangrijk'</p> <p>Alle vermelde acties kunnen bestuivers helpen. We vinden dat de onderstaande <b>vetgedrukte</b> acties 'heel belangrijk' omdat daar de EU een doorslaggevende speelt. De andere genoemde acties zijn ook belangrijk, soms ook heel belangrijk, maar niet noodzakelijkerwijs met een belangrijke rol voor de EU. Ook zijn er bij de voorgestelde acties soms ook alternatieve benaderingen mogelijk.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. <b>Beoordeel en monitor de achteruitgang van bestuivers</b></li> <li>2. <b>Analyseren van bedreigingen voor bestuivers en de gevolgen van hun achteruitgang</b></li> <li>3. Promoten van innovatie voor het behoud van bestuivers</li> <li>4. <b>Bescherm en herstel gebieden van bestuivers in Natura 2000-gebieden</b></li> <li>5. <b>Bescherm en herstel de gebieden van bestuivers in plattelandsgebieden buiten Natura 2000</b></li> <li>6. <b>Bescherm en herstel gebieden van bestuivers in stedelijke gebieden buiten Natura 2000</b></li> <li>7. <b>Beoordeel de risico's van bestrijdingsmiddelen voor bestuivers</b></li> <li>8. Implementeer geïntegreerd bestrijdingsmiddelenbeleid.</li> <li>9. <b>Bestrijding van invasieve uitheemse soorten</b></li> <li>10. <b>Beperking van de impact van klimaatverandering op bestuivers</b></li> </ol>

11. **Verminder vervuiling (inclusief lichtvervuiling)\***
12. **Bescherm bestuivers tegen ziekten**
13. Steun de inspanningen van de particuliere sector
14. Creëer marktprikkels voor bestuivervriendelijke activiteiten
15. Betrek lokale gemeenschappen
16. Ondersteuning van kennisuitwisseling tussen belanghebbenden
17. **Ondersteuning van de samenwerking tussen de lidstaten**
18. **Ondersteuning van de ontwikkeling van lokale / regionale / nationale strategieën**

\*Recent [onderzoek](#) heeft aangetoond dat lichtvervuiling kan resulteren in 13% minder bestuiving vanwege de [effecten op motten](#).

#### DEEL V - LAATSTE OPMERKINGEN

Dit is wat Natuurmonumenten heeft gemeld, maar als je tijd hebt, maak dan je eigen opmerkingen: -

*"Het is van wezenlijk belang dat de EU krachtige maatregelen neemt die de achteruitgang van wilde en gedomesticeerde bestuivers tegen gaan en ombuigen naar een situatie waarin het voortbestaan van de soorten duurzaam is veilig gesteld.*

*Dit moet minimaal het volgende omvatten:*

- 1) herstel van een EU omspannend netwerk van gebieden met wilde bloemen;
- 2) het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid moet bestuivingsdiensten van wilde insecten in het algemeen en (wilde) bijen in het bijzonder ondersteunen;
- 3) herziening van het bestrijdingsmiddelenbeleid zodat schade aan bijen en andere bestuivers wordt voorkomen.

*Om goed te kunnen beoordelen of de maatregelen succesvol zijn en de negatieve trend wordt gekeerd, is het van groot belang dat er een langdurig, taxonomisch breed, systematisch EU-bestuivingsmonitoringprogramma wordt opgezet.*

Voor meer informatie over de bedreigingen waarmee bestuivers in Europa worden geconfronteerd en de oplossingen voor de EU en de lidstaten, download het [gemeenschappelijke positionpaper](#) van Buglife en Butterfly Conservation Europe.